

Rast İlahi

Kabenin yolları bölük bölüktür

NEY

Bestekârı : **La Edri** / Meçhul

Usûlü : **Sofyan** [4/4]

Güftekarı : **Veysel Karani**

Ka be nin yol la rı bö lük bö

lük tür Ka be nin yol la

rı bö lük bö lük tür Be nim

yü re ci ğim de lik de lik tir

Be nim yü re ci ğim de lik de lik

tir Dün ya de dik le ri bir

göl ge lik tir Dün ya

de dik le ri bir

S A Z
göl ge lik tir Ca nım ka bem var

**Kabenin yolları bölük bölüktür
Benim yüreciğim delik deliktir
Dünya dedikleri bir gölgeliktir
Canım kabem varsam sana
Yüzlerimi sürsem sana**

**Eşim dostum yüklesinler yükümü
Komşularım helal etsin hakkını
Görmez oldu ırağ ile yakını
Canım kabem varsam sana
Yüzlerimi sürsem sana**

**Ak mermerden döşemişler çevresin
Altun, gümüş kuşatmışlar beldesin
Nurdan direk dikeltmişler kubbesin
Canım kabem varsam sana
Yüzlerimi sürsem sana**

Veysel Karani

S o f y a n U s û l ü

- *) Dört zamanlıdır.
- *) İki tane iki (2 + 2 = 4) zamanın veya iki Nîm Sofyân'ın birleşmesinden meydana gelmiştir.
- *) 4/8'lik ve 4/4'lük iki mertebesi varsa da, 4/4'lük ikinci mertebe daha çok kullanılmıştır.
- *) Pışrevlerde, İlâhilerde, şarkılarda, türkülerde, oyun havalarında, kısaca özel usûl mecburiyeti olmayan hemen her formada kullanılmıştır

Sofyan D a r b Usûlü

[4 / 4] m e r t e b e s i

- 1 . Darb :
(Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb :
(Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb :
(Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Türk Müsiki Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velvelleri
İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Peygamber efendimiz zamânında yaşamış büyük velî. İsmi Üveys bin Âmir el-Karnî'dir. Yemen'in Karn köyünde doğdu. Doğum târihi bilinmemektedir. 657 (H.37) târihinde şehid edildi. Peygamber efendimizin sağlığında müslüman oldu. Fakat görmediği için Sahâbî olamadı. Peygamber efendimiz zamânında Medîne'ye gelmedi. Tâbiînin büyüklerinden olduğu hadis-i şerifte bildirildi. Hazret-i Ömer'in halîfeliği sırasında Medîne'ye geldi. Çok alâka ve hürmet gördü. Önceleri kendi memleketi Yemen'de yaşadı. Sonra Basra'ya gitti.

Veysel Karânî hazretleri, Yemen'de iken deve güder, geçimini onunla temin ederdi. Geçimi, yaşaması pek sâdeydi. Hasta, âmâ ve ihtiyar annesinden başka kimsesi yoktu. Güttüğü develer için belli bir ücret istemez, ne verirlerse kabul ederdi. Fakir olanlardan hiç ücret almazdı. Aldığının yarısını sadaka olarak fakirlere dağıtır, kalanını da kendi ihtiyaçlarına ve annesine harcar.

Müslüman olduktan sonra bütün ömrü boyunca sevgili Peygamberimizin aşkı ile yanıp tutuştu. Bir an bile Rabbini unutmadı. Kulluğunda o dereceye yükseldi ki, her hâlî, her hareketi ve her sözü insanlara ibret ve nasihat oldu. Kimseden incinmemiş ve kimseyi incitmemiştir. Onun en önemli vasfı; Peygamber efendimize olan aşkı, ibâdete canla başla devâmı ve annesine saygısıdır. Annesine çok hizmet edip, hayır duâsını aldı. Resûlullah efendimizi görmeği çok arzu ediyordu. Defâlarca Peygamber efendimizi görmek için annesinden izin istedi. Annesi, kendisine bakacak kimsesi olmadığı için izin veremedi.

Peygamber efendimiz; "Üveys-i Karnî, ihsân ve iyilikte Tâbiînin hayırlısıdır. ' buyurdu. Resûlullah efendimiz, zaman zaman mübârek yüzünü Yemen tarafına döndürür ve; "Yemen tarafından rahmet rüzgârı estiğini duyuyorum." buyururdu. "Kıyâmette Allahü teâlâ Üveys sûretinde yetmiş bin melek yaratır ve Üveys'i onların arasında Arasat'a götürürler. Cennet'e gider ve Allahü teâlânın dilediği (bildirdiği)nden başka mahlûk hangisinin Üveys olduğunu bilmez. " "Ümmetimden bir kimse vardır ki, Rebî'a ve Mudar kabîlelerinin koyunları kıllarının adedince kişiye kıyâmette şefâat edecektir." buyurdu. Arabistan'da bu iki kabîlenin koyunları kadar kimsenin koyunu olmadığı söylenmiştir. Eshâb-ı kirâm; "Yâ Resûlallah, bu kimdir?" dediler. Peygamber efendimiz; "Allah'ın kullarından biri." buyurdu. Biz hepimiz kullarız, ismi nedir? dediler. "Üveys." buyurdu. Nerelidir? dediler. "Karnlıdır." buyurdu. O sizi gördü mü? dediler. "Baş gözü ile görmedi." buyurdu. Hayret, size bu kadar âşık olsun da, hizmet ve huzurunza koşup gelmesin! dediler. "İki sebepten: Biri hallerine mağlûbdur. İkinci ise benim dinime bağlılığından dolayıdır. İhtiyar bir annesi vardır. İmân etmiştir. Gözleri görmez, el ve ayakları hareket etmez. Üveys gündüzleri deve çobanlığı yapar, aldığı ücreti kendisinin ve annesinin nafakasına harcar. " buyurdu. Biz onu görür müyüz dediler. Hazret-i Ebû Bekr'e; "Sen onu kendi zamânında göremezsin. " Ama hazret-i Ömer ve hazret-i Ali'ye; "Siz onu görürsünüz. Sol böğründe ve avucunun içinde bir gümüş miktarı beyazlık vardır. Bu baras hastalığı beyazlığı değildir. Ona varınca, benim selâmımı söyleyin ve ümmetime duâ etmesini bildirin." buyurdu.

Veysel Karânî hazretleri gece-gündüz ibâdet ve tâatle vakit geçirirdi. Kendini halktan gizlerdi. İlk zamanlar herkes ona divâne gözü ile bakıyordu. Sonradan onun büyüklüğünü anladılar, çok ikrâm ve hürmet göstermeye başladılar. Bunun üzerine, annesinin vefâtından sonra Karn köyünden çıkıp Kûfe şehrine gitti.

Peygamber efendimizin vefâtı yaklaşıncâ, hırkanızı kime verelim? dediler. "Üveys-i Karnî'ye verin." buyurdu. Resûlullah'ın vefâtından sonra hazret-i Ömer ile hazret-i Ali Kûfe'ye geldiklerinde, Ömer (radiyallahü anh) hutbe esnasında; "Ey Necdîler, kalkınız!" buyurdu. Kalktılar. Aranızda Karn'dan kimse var mıdır? buyurdu. Evet dediler ve birkaç kişiyi ona gönderdiler. Hazret-i Ömer, onlardan Üveys'i sordu. Biliyoruz. O, sizin bildiğinizden pek aşağı bir kimsedir. Divânedir, akılsızdır ve insanlardan kaçır bir hâlî vardır, dediler. "Onu arıyorum, nerededir?" buyurdu. Arne vâdisinde develerimize çobanlık yapmaktadır, biz de karşılığında ona akşam yiyeceği veririz, saç-sakalı karışıktır, şehirlere gelmez, kimse ile sohbet etmez, insanların yediğini yemez; üzüntü ve neşe bilmez. İnsanlar gülünce, o ağlar; insanlar ağlayınca o güler dediler. "Onu arıyorum." buyurdu. Sonra hazret-i Ömer'le hazret-i Ali, onun olduğu yere gittiler. Onu namaz kılar gördüler. Allahü teâlâ, develerini gütmesi için bir melek vazifelendirmişti. Namazı bitirip selâm verince, hazret-i Ömer, kalktı ve selâm verdi. Selâmı aldı. Hazret-i Ömer; "İsmi nedir?" diye sordu. "Abdullah, yâni Allah'ın kulu." dedi. "Hepimiz Allah'ın kullarıyız; esas ismin nedir?" diye sordu. "Üveys" dedi. "Sağ elini göster. " buyurdu. Gösterdi. Hazret-i Ömer; Peygamber efendimiz size selâm etti. Mübârek hırkalarını size gönderip; "Alıp giysin, ümmetime de duâ etsin" diye vasiyet buyurdu, dedi